

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: **H. S. M. D.**
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům
se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. října 2018, č. j. OAM-232/ZA-
ZA11-K10-2018, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

- 1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou. Namítl, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany byl jako účastník zkrácen na svých právech, proto rozhodnutí žalovaného napadá v celém rozsahu výroku o neudělení mezinárodní ochrany. Má zato, že žalovaný porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), § 50 odst. 4 správního řádu, jelikož žalovaný nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo a ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, neboť v odůvodnění napadeného rozhodnutí neuvedl žalovaný dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení informací o zemi původu žalobce. Ten má za to, že by mu svědčila mezinárodní ochrana ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, resp. má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství. Žalovaný se zároveň nevěnoval dostatečně výkladu dalších ustanovení zákona o azylu, a to zejména těch, která se týkají posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany, neboť je přesvědčen, že mu v případě návratu do vlasti hrozí nebezpečí vážné újmy.
3. Důvodem žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice byly výhrůžky radikálních islamistů, neboť žalobce odmítl konvertovat k islámu a nepřijal nabídku spolupráce s tzv. Islámským státem. Žalovaný měl pochybit ve svých závěrech ohledně pronásledování žalobce, jelikož tyto dostatečně neodůvodnil a zároveň nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Žalobce také nesouhlasí se závěry žalovaného, že šlo v jeho případě toliko o jeho nepodložené domněnky a má za to, že situace, v níž se ocitl, má nejen náboženský, ale i politický rozměr, jelikož tzv. Islámský stát a jeho stoupenci sledují i politické cíle. Náboženská rétorika je pak s politikou úzce provázána. Žalobce následně poukázal na část své výpovědi týkající se jeho fyzického napadení a je toho názoru, že na tento incident má být nahlíženo ve vztahu k posouzení odůvodněného strachu žalobce z pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí také přezkoumatelným způsobem nezdůvodnil, z čeho dovozuje, že se pronásledování žalobce v budoucnu již nebude opakovat. Žalobce je toho názoru, že k definování pronásledování ve smyslu Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, (dále jen „kvalifikační směrnice“), postačí i jediný čin, který je svou intenzitou natolik závažný, že jej lze kvalifikovat jako pronásledování samo o sobě.
4. Žalovaný se dále nezabýval efektivitou policejních složek v zemi původu žalobce a měl naprosto opomenout fakt, že i po zatčení jednoho z agresorů, který vůči žalobci vystupoval, výhrůžky směřované proti žalobci neustaly. Tomu tak není jasné, na základě čeho se žalovaný mohl domnívat, že policie situaci žalobce vyřešila a stát mu byl schopen poskytnout ochranu před pronásledováním. V tomto ohledu pak svědčí žalobci i ochrana ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, jelikož žalovaný ani v tomto směru neposoudil hrozící nebezpečí vážné újmy a možnou účinnou ochranu.
5. Žalovaný měl dále dojít k nesprávnému závěru o situaci v zemi původu žalobce. Závěry o tom, že tzv. Islámský stát byl „úplně poražen“ dle žalobce neodpovídají realitě. Žalobce je přesvědčen, že z dostupných zpráv o zemi původu lze dospět k odlišným závěrům. Je

přítom toho názoru, že mu přísluší doplňková ochrana ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. V tomto směru dále poukázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 30. 1. 2014 ve věci C-285/12, který vnitrostátním ozbrojeným konfliktem rozumí stav, kdy řádná armáda státu stojí proti jedné nebo několika ozbrojeným skupinám. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (pozn. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68) dále žalobce dovodil, že pro účely doplňkové ochrany se nachází ve stavu vnitřního ozbrojeného konfliktu celé území státu, které je pod kontrolou stran takového ozbrojeného konfliktu. Nelze tedy konstatovat, že vzhledem k tomu, že vnitřní ozbrojený konflikt probíhá v jiné části země původu, než ze které přichází žadatel o mezinárodní ochranu, není v jeho případě splněna podmínka existence vnitřního ozbrojeného konfliktu v jeho zemi původu. Žalovaný vycházel z informací o Iráku, které povětšinou pokrývají období roku 2017 a v nichž jsou obsaženy zprávy o porušování humanitárního práva, lidských práv a násilném mizení. Ačkoliv tak žalobce se žalovaným souhlasí v tom směru, že byla iráckým premiérem vyhlášena definitivní porážka islámského státu, dle žalobce pak nelze pouze z této informace automaticky dovozovat závěr, že na území Iráku již neprobíhá vnitřní ozbrojený konflikt. Žalobce v tomto směru upozornil na možnost vnitřního teroristického útoku, kterou nelze v této oblasti bagatelizovat [odkaz na britský rozsudek ve věci Upper Tribunal, Immigration and Asylum Chamber, HM and Others (Article 15c) Iraq CG v. Secretary of State for the Home Department, UKUT 00409(IAC)].

6. Žalobce podpořil své výše uvedené závěry i odkazem na Zprávu Ministerstva zahraničí USA z dubna 2018, v níž je kromě dalšího uvedeno, že se vyskytlo mnoho zpráv o tom, že tzv. Islámský stát a další teroristické skupiny se dopouštěly svévolného zabíjení, během roku zůstala situace v zemi nestabilní, teroristické a politicky motivované násilí pokračovalo po celý rok, a to hlavně v oblasti Bagdádu. Ze zprávy ČTK z března 2018, na kterou bylo žalobcem dále upozorněno, vyplynul fakt, že: *„město Mosul bylo osvobozeno, ale přesto se zde pohřešují osoby, a to zejména mladí lidé. Islamisté také ztratili téměř všechny kontrolované oblasti v Sýrii a Iráku a jako teritoriální mocnost už nejsou přítomni. Jejich buňky tam ale nadále existují.“* Obdobné závěry lze nalézt i ve Zprávě Freedom House z ledna 2018. Zpráva generálního tajemníka OSN ze dne 17. 4. 2018 k bezpečnostní situaci v Iráku uvádí dle žalobce, že: *„dne 18. 2. údajní bojovníci ISIL napadli lidovou jednotku mobilizačních sil v oblasti Kirkúk a výsledkem mělo být zabití množství jejích bojovníků“*. Útoky měly být ale zaměřeny nejen na bezpečnostní síly, ale i civilisty. Dalším dokumentem, na který žalobce poukázal, bylo Stanovisko UNHCR k návratům do Iráku ze dne 14. 11. 2016, které uvádí, aby se státy zdržely návratu Iráčanů pocházejících z těch oblastí Iráku, které jsou postiženy vojenskými akcemi, nebo těch, které zůstávají nestabilní. Žalobce následně uzavřel, že i z materiálů, které opatřil žalovaný nelze jednoznačně dovodit, že by aktuální bezpečnostní situaci v Iráku již nebylo možno kvalifikovat jako probíhající ozbrojený konflikt. Žalovaný měl tyto závěry převzít pouze z vyjádření iráckého premiéra, který po dobytí Mosulu vyhlásil definitivní porážku tzv. Islámského státu. Žalobce má přitom za to, že by ofenziva vedená iráckými vládními jednotkami již skončila jeho porážkou, napětí mezi aktéry bojů může ještě eskalovat. Žalovaný se tak měl více věnovat podmínkám, ve kterých by se žalobce v případě jeho návratu do vlasti ocitl a to i z hlediska možnosti udělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany.
7. V závěru žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Tento názor zopakoval i v replice k vyjádření žalovaného ze dne 23. 5.

2019 a doplnil, že žalovaný jednotlivé žalobcem popsané útoky vůči jeho osobě vytrhuje z kontextu a neposuzuje je v souvislosti s ostatními výhružkami směřovanými vůči němu. Vyhodnocení situace žalovaným – že žalobce nebyl obětí pronásledování, shledal žalobce za naprosto nepřijatelné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007-129). Žalobce trval na svém závěru o tom, že jednání, kterému byl vystaven, v souhrnu naplňuje pojem pronásledování.

8. Nelze dále dospět k závěru, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je podána účelově jen z toho důvodu, že vznikla prodleva mezi přicestováním žalobce a podáním jeho žádosti o azyl. Žalobce v tomto směru odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2015, č. j. 2 Azs 423/2004-81, v němž je ve zkratce uvedeno, že: „*důvody podání žádosti se již nemusejí shodovat s důvody odchodu ze země původu*“. Žalobce v závěru znovu zopakoval, že žalovaný nedostatečně zjistil a vyhodnotil situaci v Iráku z hlediska jeho mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. K tomuto odkázal na zprávu USDOS Country Report on Human Rights Practices 2018 – Iraq ze dne 13. 3. 2019, která měla poukázat na fakt, že vláda ještě neměla kontrolu nad některými částmi bezpečnostních složek. Zpráva OSAC Iraq 2019 Crime and Safety Report: Erbil – ze dne 3. 1. 2019 naopak poukázala na možnosti hrožících teroristických útoků v oblasti Ninewa a Kirkúk směřovaných na irácké a západní civilisty. Žalobce neshledal jako vhodné jemu doporučené řešení možnosti vnitřního přesídlení v rámci Iráku, jelikož již z ustálené judikatury plyne, že žalovaný se musí zabývat jeho faktickou dostupností a možnostmi a ne jen konstatováním formálních možností vnitřního přesídlení. Žalobce poukázal na fakt, že na území Iráku prakticky neexistuje oblast, která by byla stabilní a vysoké riziko existuje všude ve státě (viz zpráva Francouzského ministerstva zahraničí ze dne 3. 10. 2018 – nedoporučuje svým občanům výjezd do Iráku z důvodu terorismu a rizika stoupnutí na nášlapnou minu). Irácký ambasador ve Finsku se měl dále vyjádřit v tom smyslu, že Irák bude přijímat pouze ty, kteří se vrací do Iráku dobrovolně, a rovněž ty osoby, které spáchaly trestný čin.
9. Žalobce proto uvedl, že trvá na důvodnosti své žaloby a požaduje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalovaný se vyjádřil k podané žalobě přípisem ze dne 28. 12. 2018. Po obdržení repliky k jeho vyjádření, ze dne 23. 5. 2019, již ničeho k věci nedoplnil. Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou a trvá na správnosti a zákonnosti napadeného rozhodnutí. Konstatoval, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je to, že mu mělo být vyhrožováno smrtí ze strany radikálů, jelikož odmítl konvertovat k islámu, a taktéž nepřijal jako IT technik nabídku ke spolupráci s tzv. Islámským státem.
11. Žalovaný popsal, z jakých informací v průběhu svého rozhodování vycházel a poukázal na to, že žalobce vůči materiálům založeným ve správním spisu neměl žádných výhrad. Žalovaný také doplnil, že vycházel především z výpovědí samotného žalobce a důraz kladl zejména na hlavní motiv žádosti žalobce o mezinárodní ochranu a jeho tvrzenou obavu z výhružek a nátlaku vůči jeho osobě ze strany radikálního učitele a lidí napojených na organizaci Islámských stát, jelikož se žalobce na základě těchto výhružek a jednoho fyzického napadení začal obávat o život. Žalovaný poté zopakoval, že hlavní dějovou linkou, kterou zohlednil, bylo toto žalobcovo tvrzení: „*Žalobce konkrétně*

vypověděl, že mu ze strany radikálů z Islámského státu, kteří si na něm vynucovali, aby s touto organizací spolupracoval jako IT technik, bylo vyhrožováno smrtí. Původci výhrůžek po žalobci, kterého považovali za ateistu, rovněž požadovali, aby zanechal své víry a stal se spořádaným muslimem, a předkládali mu ultimáta. V jednom případě pak byl žalobce na základě svého odmítní dvěma muži fyzicky napaden.“

12. Žalovaný poté doplnil, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl, že by ve své vlasti měl jakékoliv potíže zapříčiněné jeho rasou, pohlavím, národností či kvůli zastávání určitých politických názorů. Co se týče neudělení azylu žalobci dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, žalovaný po provedeném správním řízení nenalezl žádné skutečnosti, pro něž by měl být žalobci azyl udělen. Žalobce v průběhu správního řízení dále neuvedl žádné indicie k závěru, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem jakkoli pronásledován. Po provedeném správním řízení pak správní orgán nedospěl ani k závěru, že by výše jmenovaný mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. V tomto směru žalovaný dále odkázal na strany 5 až 10 odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Má za to, že se situací žalobce zabýval podrobně a jeho závěry o neudělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu jsou odůvodněné. Žalovaný dále poukázal na v tomto případě klíčový pojem „pronásledování“, který je definován nejen v zákoně o azylu, ale i v tzv. kvalifikační směrnici. Po porovnání definic zde uvedených a individuální situace žalobce, lze dospět k závěru, že žalobce nebyl vystaven jednání, které by bylo možno označit za pronásledování. Žalovaný dále doplnil, že žalobcem tvrzené problémy s radikály (tj. soukromými osobami), kteří na něho činili nátlak a vyhrožovali mu, nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, tedy za závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování. Skutečnost, že žalobce byl těmito osobami v jednom případě napaden, nelze pak dle názoru žalovaného co do dosažení intenzity, opakovanosti a charakteru nahlížet jako na skutečnost, kterou by bylo možno podřadit pod výše uvedené ustanovení zákona o azylu. Žalovaný má za to, že v případě žalobce nelze dojít k závěru, že by mu byla příslušnými iráckými orgány odmítnuta ochrana jeho osoby, či že by jemu poskytnutá ochrana byla nedostatečná, tedy že by v případě žalobce státní orgány jeho vlasti nebyly schopny či ochotny poskytnout mu ochranu. V tomto směru odkázal žalovaný na strany 6-7 napadeného rozhodnutí.
13. Žalovaný dále poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, dle něhož platí, že o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Žalovaný v tomto směru upozornil, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal zcela účelově, a to dovozuje i díky tomu, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal až ve chvíli, kdy mu dobíhala platnost českého víza. Pokud by žalobce měl skutečně odůvodněné obavy z pronásledování a skutečně opustil vlast právě na základě těchto obav, podal by žádost o udělení mezinárodní ochrany bezprostředně poté, co vstoupil na území prvního bezpečného státu.
14. K otázce neudělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, odkázal žalovaný na příslušné strany napadeného rozhodnutí (str. 11 až 16 napadeného rozhodnutí) a na svých zde uvedených závěrech trvá. Má totiž za to, že

vyčerpávajícím způsobem odůvodnil, proč nepřistoupil k udělení této formy mezinárodní ochrany žalobci. Žalovaný dále upozornil, že žalobce může evidentně využít dostupné a účinné vnitrostátní ochrany před pronásledováním v jiné části země původu v souladu s čl. 8 tzv. kvalifikační směrnice a doplnil, že právní institut azylu/doplňkové ochrany je opodstatněn vždy právě až v okamžiku, kdy cizinci nemůže poskytnout ochranu vlastní stát (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 Azs 29/2011 – 70, usnesení ze dne 8. 3. 2012, č. j. 7 Azs 3/2012 – 44, a usnesení ze dne 29. 5. 2014, č. j. 6 Azs 22/2014 – 61). Žalovaný je dále toho názoru, že žalobce nespadá ani do žádné ze zranitelných skupin ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu a je tak možné předpokládat že se o sebe může postarat nejen v místě svého posledního pobytu, tj. ve městě Kirkúk, ale i v jiné části země.

15. K situaci v Iráku žalovaný uvedl, že ta je aktuálně stabilizovaná a žalobce má možnost využít k vnitřnímu přesídlení celé irácké území, které se nyní nachází pod faktickou kontrolou centrální vlády. *„Pokud by se však žalobce rozhodl vrátit do místa svého posledního bydliště ve vlasti, pak správní orgán rovněž poukazuje na tu skutečnost, že v tomto místě nadále pobývá celá rodina žalobce, která zde žije ve vlastním rodinném domě.“*
16. Žalovaný uzavřel, že se při posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti. Napadené rozhodnutí bylo podle názoru žalovaného vydáno v souladu se zákonem o azylu. Žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobci hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy bez zachování minimálního standardu ochrany lidských práv. Žalovaný s ohledem na výše uvedené navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Jednání soudu

17. Při jednání soudu dne 15. 10. 2019 účastníci řízení v podstatě zopakovali podstatný obsah svých písemných podání.
18. Zástupce žalobce dále zdůraznil, že žalobce byl v zemi původu pronásledován z politických i náboženských důvodů, ze strany organizace Islámský stát. Státní policejní složky mu přitom nebyly schopny zajistit osobní svobodu. Toho se obává i pro případ návratu do vlasti. Zástupce žalobce dále uvedl, že případ žalobce má politický i náboženský rozměr, a to právě v souvislosti s tím, že islámský stát usiluje o založení Chálífátu. Žalobce se rozhodl s touto organizací nespolupracovat, a proto se dle zástupce žalobce jedná fakticky o využití politické svobody se neangažovat. Pokud jde o náboženský rozměr žalobcova příběhu, zdůraznil jeho zástupce, že se neztotožňuje se závěrem žalovaného, že postup tzv. Islámského státu vůči jeho osobě neměl náboženský podtext. Problematikou pronásledování z politických či náboženských důvodů se měl však žalovaný zabývat zcela nedostatečně. Zástupce žalobce dále předložil soudu a citoval ze zprávy EASO (Country Quidance Iraq) z června letošního roku, a to zejména ve vztahu k posouzení udělení doplňkové ochrany zákona o azylu. Konkrétně uvedl, že: *„že v Iráku probíhá několik překrývajících se vnitřních ozbrojených konfliktů, zejména konflikt mezi iráckou vládou a islámským státem, části Iráku jsou zasázeny mezinárodním ozbrojeným konfliktem zahrnujícím Turecko. Dále zpráva uvádí, že byla sice deklarována vojenská porážka islámského státu, nicméně v Iráku zůstává 15 ž 17.000 aktivních bojovníků islámského státu, kteří nadále pokračují v útocích, přičemž zpráva výslovně zmiňuje Kirkúk, jako jednu z nejvíce zasázených oblastí. Co se týče míry nerozlišujícího násilí, pak Kírúk je jednou ze dvou provincií, která je zasázena vysokou mírou tohoto násilí. A proto k závěru o existenci reálného nebezpečí vážné újmy postačí méně individuálních prvků na straně*

žalobce. Kirkúk je v kontextu Iráku také tzv. sporným územím, přičemž zpráva uvádí, že dostupnost vnitřní ochrany ve většině oblastí severního a středního Iráku, včetně sporných území je omezena, a obecně nesplňuje požadavky článku 7 kvalifikační směrnice. Zpráva dále hovoří i o tom, že islámský stát si vynucuje spolupráci i násilí a k možnosti vnitřního přesídlení zpráva uvádí, že ve vztahu kurdskému etniku by se měla možnost vnitřního přesídlení posuzovat na oblast Kurdistánu. Dále popisuje některá administrativní omezení přesídlování lidí z území zasažených islámským státem. Ve vztahu k žalobci lez rovněž zmínit, že daná zpráva obsahuje i pasáže, týkající se pronásledování konvertitů a nebezpečí při samotném cestování, například v podobě falešných pointů islámského státu.“ Zástupce žalobce uzavřel, že žalovaný nedostatečně zhodnotil problematiku vážné újmy, z důvodu existujícího ozbrojeného konfliktu. Nepřihlédl také k individuálním okolnostem případu a neuspokojivě vyhodnotil problematiku možnosti vnitřního přesídlení. Zástupce žalobce dále neshledal dostatečnou míru bezpečnosti, kterou by mohli žalobci zajistit státní orgány v zemi jeho původu. Zpochybnil rovněž úvahy žalovaného ohledně možnosti vnitřního přesídlení žalobce v zemi jeho původu.

19. Žalobce k dotazu krajského soudu uvedl, že již není schopen přesně určit, kdy jej kontaktoval tzv. učitel s nabídkou spolupráce s tzv. Islámským státem, uvažoval, že tomu ale bylo zhruba před 3 lety. K útoku fyzických osob na jeho osobu došlo poté, co učinil oznámení na učitele na policii. Sice mu to nebylo výslovně nikým řečeno, ale vydedukoval, že útočníci byli na učitele napojeni, a že útok byla odplata za to, že jej oznámil na policii. Žalobce dále uvedl, že na policii byl nejprve oznámit učitele a poté, když oznámil uvedené fyzické napadení.
20. Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na vyjádření k žalobě. Dle jejího názoru je nutno striktně rozlišovat mezi politickým a náboženským charakterem žalobce a náboženským a politickým charakterem jeho odpůrce. Uvedla, že ze zpráv obstaraných žalovaným plyne, že státní složky Iráku vystupují velmi intenzivně proti tzv. Islámskému státu a jeho stoupencům. Poukázala na to, že tato informace plyne i z výše předložené zprávy od zástupce žalobce. Pověřená zástupkyně žalovaného dále poukázala na závěry žalovaného o možnosti žalobcova vnitřního přesídlení, které byly dle jejího názoru odůvodněny v napadeném rozhodnutí podrobně. V závěru shrnula, že žalobce není ani politicky aktivní, ani nemá žádné potíže se svým vlastním náboženským vyznáním. Určitou obavu pocítil pouze ze strany chování příslušníků tzv. Islámského státu. Podotkla dále, že se ze strany orgánů své země v tomto směru dočkal adekvátní pomoci. Pověřená zástupkyně žalovaného v neposlední řadě upozornila na to, že ve městě Kirkúk nadále žije celá rodina žalobce, která žádné bezpečnosti riziko nezaznamenala, a že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany zjevně účelově, se snahou prodloužit si pobyt v České republice. To pak dokládá i fakt, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal po mnoha dnech v souvislosti s ukončením platnosti jeho víza.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
22. V přezkumném řízení soud ověřil z obsahu správního spisu následující rozhodné skutečnosti.

23. Žalobce byl dne 8. 3. 2018 transferován ze Spolkové republiky Německo do České republiky v rámci tzv. Dublinského řízení a zde také požádal o udělení mezinárodní ochrany. Následně dne 14. 3. 2018 poskytl žalobce první údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce uvedl, že se narodil a zároveň posledním městem, v němž pobýval před odchodem z vlasti, bylo město Kirkúk, v Iráku, národností (etnickou příslušností) je Kurd, je svobodný a bezdětný. Svůj cestovní doklad zaslal zpět do vlasti, jelikož se údajně bál, aby tam nebyl znovu deportován. Žalobce vyznává náboženské přesvědčení Zerdüs (pozn. soudu - v jeho občanském průkazu ale je uvedeno náboženství islám - viz č. 1. 13 a 14 správního spisu). Žalobce dále sdělil, že není členem žádné politické strany nebo skupiny, nikdy se politicky neangažoval a o politiku se nijak nezajímá. Doplnil, že v Iráku byl naposledy dne 16. 4. 2017. Odletěl z města Erbil, kam se z Kirkúku dopravil osobním automobilem. Letěl do Vídně a z tohoto místa poté odjel do Spolkové republiky Německo (dále také jen „Německo“). V Německu má strýce, který ho tam z Vídně dovezl. Žalobce poté uvedl, že disponoval českým turistickým vízem, které si zařídil již v Iráku ve městě Erbil, a to na tamější české ambasádě za cenu asi 10 000 USD. Žalobce před tím na území Evropské unie nikdy nebyl a dokonce podotkl, že se jedná o jeho první opuštění Iráku vůbec. Žalobce již v minulosti požádal o udělení mezinárodní ochrany v Německu. Cítí se být zdravý a nemá žádné zvláštní zdravotní potřeby. K důvodu žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl, že poté, co dostudoval IT techniku v Iráku, za ním měl dojít jeden profesor z jeho školy (cca prosinec 2016). Ten mu také měl nabídnout spolupráci s tzv. Islámským státem, právě díky jeho nadání a zkušenostem s výpočetní technikou. Žalobce sdělil, že tuto nabídku odmítl i z důvodu, že nevěří v islám. To mělo profesora naštvat a žalobce měl dostat týden na to, aby svou odpověď přehodnotil. Žalobce i přes to nabídku odmítl a od té doby se potýkal s telefonickými výhružkami. Po nějakém čase se žalobce měl s osobou učitele znovu setkat a znovu jeho nabídku na spolupráci s tzv. Islámským státem odmítnout. Žalobci mělo být vyhrožováno setnutím hlavy. Po dvou dnech od tohoto setkání měl být žalobce přepaden dvěma osobami na ulici a pořezán (zřejmě sklem). Žalobce se následně obrátil na policii, která výše zmíněného učitele na počátku roku 2017 zatkla. Přesto výhružky pokračovaly. Žalobce hned týden po napadení začal bydlet u svého strýce, ale i tam mu bylo vyhrožováno. Proto se rozhodl odjet ze země pryč.
24. Se žalobcem byl následně dne 14. 3. 2018 proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V jeho průběhu žalobce více popsal svou životní situaci a sdělil, že žil pouze ve městě Kirkúk, a to i ve chvíli, kdy bydlel u svého strýce kvůli výhružkám. V Iráku nemá žádný nemovitý majetek, dva strýce má v Německu a v Iráku zůstala jeho matka, sestra otec i bratr. Otec je učitel a matka je úřednicí. Bratr a sestra jsou studenti. Hlavním impulzem pro opuštění vlasti bylo napadení na začátku roku 2017. V průběhu ledna 2017 již žalobce méně vycházel z domu, a to včetně chození do práce. Výhružky neustávaly (vždy jen v telefonické rovině). O zadržení učitele byl žalobce informován policií. Útočníci se také měli nechat slyšet, že žalobce napadli právě proto, že před tím tohoto učitele policii udal. Tito muži také měli se žalobcem sedět v prosinci v kavárně. Proto je také šel žalobce hned po útoku udat na policii, identifikoval je a policie mu přislíbila, že situaci začne řešit. Žalobce policii také oznámil, že je mu telefonicky vyhrožováno a že osoby používají různá telefonní čísla. Žalobce neví, proč si nezkusil změnit své telefonní číslo a má za to, že by na jeho nové číslo přišli a stejně by mu vyhrožovali. Žalobce doplnil, že další kontakty nebo vazby s tzv. Islámským státem nemá. Žalobce dále sdělil, že mohl jet bezvízově do Turecké republiky, ale to nechtěl,

chtěl cestovat za strýcem do Německa. O mezinárodní ochranu v Rakousku nepožádal rovněž proto, že v tomto státě nikoho neznal, chtěl za strýcem do Německa. V České republice nemá žádné vazby. Poslední telefonické výhrůžky proběhly asi dva dny před odjezdem žalobce z jeho vlasti. V Německu žalobce vyhodil svou starou SIM kartu a opatřil si německou – výhrůžky ustaly. K životu v Iráku následně žalobce doplnil, že neměl nikdy potíže s policií, soudy ani armádou, nikdy nebyl trestně stíhán ani uvězněn. Nedávno zaslechl, že na Kirúk útočil Islámský stát a jsou tam šíitské milice. Tyto informace získal od otce, s nímž si telefonuje. V jiném městě by dle názoru žalobce nemohl žít, jelikož tzv. Islámský stát je dle jeho slov: „v celém Iráku“. K náboženství Zerdüs žalobce uvedl, že konvertoval na začátku roku 2016, je to původně kurdské náboženství, které se jmenuje po svém hlavním prorokovi. Bůh se jmenuje Šahura, satan se nazývá Ahrimen. Příslušníci této víry se modlí pouze sami, neexistují modlitby, rituál je pouze v případě přijetí nového člena víry. K takto pozdnímu konvertování se žalobce uchýlil proto, že tuto víru považuje za původní kurdskou víru. Žalobce by rád pokračoval v Evropě ve studiu, našel si zde práci a založil rodinu.

25. Dne 18. 9. 2018 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim a případně je doplnit. Žalobce této možnosti nevyužil, žádné doplnění nenavrhoval. Pouze uvedl, že se jedná o věrohodné zdroje informací.
26. Při posouzení žádosti žalobce žalovaný konkrétně vycházel z žalobcovy výpovědi, jím doložených materiálů (např. informace k jeho občanskému průkazu), a dále informací shromážděných žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku, jako například Informace OAMP, Situace v zemi- Politická a bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj ze dne 1. 6. 2018, Informace OAMP: Bezpečnostní a politická situace v zemi – stav: březen 2018 ze dne 6. 3. 2018, Výroční zprávy Amnesty International 2018 ze dne 22. 2. 2018, Výroční zprávy Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018, Zprávy Ministerstva zahraničních věcí Velké Británie o lidských právech a demokracii za rok 2016 – kapitola VI: prioritní země z hlediska lidských práv- Irák ze dne 20. 7. 2017, Zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2018 z ledna 2018, Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) – Irák: Relevantní informace o zemi původu pro vyhodnocení dostupnosti alternativy vnitřního útěku nebo přesídlení (IFA/IRA) ze dne 12. 4. 2017, Informace ČTK: Irák ohlásil konečnou porážku Islámského státu na svém území ze dne 9. 12. 2017, Informace ČTK: Řadu měsíců po osvobození Mosulu se stále pohřešuje 11 000 lidí ze dne 11. 3. 2018, Informace ČTK: Američtí vojáci zůstanou v Iráku, dokud se země nestabilizuje ze dne 19. 8. 2018 a Informace MZV ČR, č. j. 98835/2015-LPTP (Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí) ze dne 23. 6. 2015. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci poté dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
27. Krajský soud předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí

Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).

28. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
29. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je skutečnost, že mu bylo vyhrožováno smrtí ze strany třech mužů kvůli tomu, že odmítl konvertovat k islámu, a zároveň nepřijal pracovní nabídku spolupráce s organizací Islámský stát.
30. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
31. S ohledem na žalobcem tvrzené důvody, pro které požádal o udělení mezinárodní ochrany, lze mít za to, že v daném případě nelze udělit mezinárodní ochranu dle § 12 písm. a) zákona o azylu. Krajský soud upozorňuje, že ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu musí být vykládáno souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod a její celkovou systematikou, a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je § 12 písm. a) zákona o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Práva, která jsou tak § 12 písm. a) zákona o azylu chráněna jsou politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod. Žalobce zcela jasně uvedl, že nebyl členem žádné politické strany či zastáncem určitých politických názorů. O politiku se vůbec nezajímal. Důvody svého odchodu z Iráku s touto problematikou vůbec nespojoval. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval a krajský soud s ním v tomto ohledu souhlasí, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl nic, co by svědčilo o tom, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován.
32. V průběhu správního řízení, ani řízení před krajským soudem rovněž nebylo prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Důvody pro udělení azylu na základě daného ustanovení jsou zákonem taxativně vymezeny. Krajský soud v tomto směru upozorňuje, že vyhrožování či pronásledování žadatele o azyl ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Nejvyšší soud se k této problematice vyjadřoval opakovaně a uvedl, že: „*Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. prosince 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, vyhrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 12*

zákona o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí žalovaného, vyplývá, že stát, jehož občanství mají žadatelé o azyl, dává svým občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018-29). Žalobce se v průběhu řízení před žalovaným několikrát vyjádřil v tom smyslu, že vyhledal pomoc irácké policie a ta ihned započala ve vyšetřování jeho případu. Dokonce byl dopaden učitel, který na žalobce měl vyvíjet nátlak. O tom policie žalobce obeznámila. Lze tak konstatovat, že žalobce může využít a také účinně využil ochranu státu země svého původu. K námitce žalobce ohledně použitých podkladů pro vydání rozhodnutí krajský soud doplňuje, že žalovaným shromážděné informace o zemi původu žalobce (citované výše) považuje, vzhledem ke skutečnostem sděleným samotným žalobcem v průběhu správního řízení, za objektivní, vyvážené, pocházející z více nezávislých informačních zdrojů a rovněž za aktuální (většina z roku 2018). Tyto pak splňují požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu, tj. že „*informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být, v maximální míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81). Lze konstatovat, že ve svém souhrnu poskytují tyto materiály ucelený náhled na situaci v Iráku a žalovaný z nich mohl adekvátně vycházet při vyhodnocení individuální situace žalobce i vzhledem k možnosti posouzení konzistentnosti jeho výpovědí. Dlužno dodat, že v průběhu řízení žalobce proti těmto zdrojům informací také ničeho nenamítal. Krajský soud doplňuje, že žalobce v průběhu řízení před žalovaným i v průběhu soudního řízení několikrát změnil svou výpověď k dané situaci. Nejprve totiž uváděl, že do práce za ním přišel jeden „*radikální islámský učitel*“ z jeho původní školy. Měl pozvat žalobce na kávu s dalšími dvěma radikály cca v prosinci roku 2016, žalobci mělo být od té doby vyhrožováno a měl být napaden, proto se obrátil na policii, která následně zatkla zmíněného učitele (viz č. 1. 6- 7 správního spisu). Posléze ale žalobce vypověděl, že byl sice v kavárně s učitelem a muži v prosinci roku 2016, ale napaden byl až poté, co udal učitele (č.l. 11 správního spisu). Na dotaz soudu žalobce uvedl, že na policii byl dohromady dvakrát. Nejprve oznámil jednání zmíněného učitele, a poté kvůli fyzickému napadení osobami, které před tím neznal. Krajský soud poukazuje na konstantní názor Nejvyššího správního soudu, tedy že: „*Nevěrohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele o azyl podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008-105). K tomu, aby bylo možno posoudit, zda žalobce splňuje některou z podmínek uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, je nutné, aby žadatel srozumitelně a dostatečně určitě tvrdil skutečnosti, ve kterých spatřuje existenci některé z podmínek pro udělení azylu. Jelikož zpravidla není v možnostech žalobce, jakožto žadatele v řízení o udělení mezinárodní ochrany, prokázat svá tvrzení jiným způsobem než svou výpovědí, je srovnání jím uváděných skutečností zásadním kritériem pro posouzení jejich věrohodnosti. Pokud se ve výpovědích žadatele vyskytují rozpory, které ten není schopen zdůvodnit, nelze žalovanému vytýkat, že k nim přistoupil s určitou mírou pochybností. Krajský soud má za to, že žalobce svou výpovědí zavedl důvod k pochybnostem o hlavní příčině jeho rozhodnutí opustit vlast.

33. Krajský soud dodává, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem zcela výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli bezprostřední ochranu za situace, kdy stát původu žadatele o mezinárodní ochranu tuto zajistit nemůže.

Tak tomu v případě žalobce ale nebylo. V tomto pro úplnost krajský soud odkazuje na ustálenou soudní judikaturu, konkrétně na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, č. j. 6A 709/2001, v němž je uvedeno, že *„azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) universálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým, těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána.“* Udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu nelze zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny například zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Krajský soud po pečlivém přezkoumání napadeného rozhodnutí konstatuje, že žalovaný se problematikou udělení azylu zabýval velice podrobně na stranách 5-10 jeho odůvodnění, kdy posuzoval individuální případ žalobce i ve smyslu tzv. kvalifikační směrnice. Krajský soud pak, stejně jako žalovaný, neshledal příčinnou souvislost mezi tvrzeným pronásledováním žalobce a nemožností se účinně bránit v zemi původu. Ač soud žalobcem uvedené skutečnosti nechce jakkoli zlehčovat, má po provedeném přezkumném řízení rovněž za to, že výše zmíněné skutkové okolnosti nelze mít bez dalšího za relevantní pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 a) a b) zákona o azylu.

34. Totéž lze konstatovat ohledně neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. Udělení azylu dle § 13 zákona o azylu nepřicházelo s ohledem na zjištěný skutkový stav vůbec v úvahu.
35. Azyl za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta. V posuzovaném případě není žalobce rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 zákona o azylu, proto na něj toto ustanovení nedopadá. Ostatně proti této části výroku rozhodnutí žalobce nevznesl žádných námitek.
36. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
37. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud rovněž odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).

38. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“
39. Pokud jde o tzv. humanitární azyl udělovaný dle § 14 zákona o azylu, důvody, pro které nelze žalobci humanitární azyl udělit byly v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaným podrobně popsány a krajský soud proti nim nemá výhrad. Žalovaný se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Krajský soud pouze obiter dictum doplňuje, že v oblasti irácké provincie Kirkúk docházelo k bojům s organizací Islámský stát. Město však nebylo jednotkami tzv. Islámského státu dobyto, a byť i zde byla a je situace nelehká, v kontextu případu žalobce a rovněž i faktu, že zde stále žije celá jeho rodina, by nebylo důvodné azyl z humanitárního důvodu udělit.
40. Následně krajský soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
41. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
42. Předně, žalobce neuvedl a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. Žalobce několikrát sdělil, že nebyl pronásledován ze strany správních orgánů země jeho původu a za situace, kdy se na ně obrátil, mu byla pomoc poskytnuta. V tomto směru tak nelze o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 písm. a) zákona o azylu vůbec uvažovat.
43. Krajský soud dále upozorňuje, že žalobci nesvědčí ani mezinárodní ochrana ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Po posouzení výpovědí žalobce o tvrzených potížích v zemi jeho původu musí krajský soud přisvědčit žalovanému, že

žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by poukazovaly na nebezpečí reálně a bezprostředně hrozící újmy. Krajský soud v tomto směru poukazuje i na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, podle něhož pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. Aby byl případný trest ponižující, muselo by doprovodné ponížení a pokoření dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Žalobcem popisované potíže, resp. zcela hypoteticky nastíněné obavy, že by mu mohlo být i po ukončení bojů v Iráku vyhrožováno a mohl by být nějak fyzicky napaden, ovšem pod výše definovanou hrozbu vážné újmy subsumovat nelze. Krajský soud podotýká, že od doby, kdy žalobce opustil jeho zemi původu, došlo v Iráku k zásadním změnám, spočívajícím v ukončení bojů, zlepšení situace civilního obyvatelstva, ozbrojené síly a vnitrostátní orgány činné v trestním řízení udržují pořádek v rámci celé země. Krajský soud uznává, že situace není ještě zcela ideální, ale je mu známo, že žalobce může případně využít pomoci Iráckých státních orgánů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 Azs 389/2018 – 38). Je třeba dále souhlasit s názorem žalovaného, že v případě žalobce je zcela namístě i možnost vnitřního přesídlení. Krajský soud má za to, že se s touto otázkou žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal zcela dostatečně na str. 12-14 napadeného rozhodnutí, proto na jeho závěry odkazuje.

44. Krajský soud dále poukazuje na fakt, že žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu bezprostředně po příletu. To jen umocňuje fakt, že sám žalobce nemohl považovat svou situaci za natolik závažnou. Požádat o mezinárodní ochranu lze pouze bezprostředně po příjezdu osoby na území České republiky, v okamžiku, kdy k tomu má žadatel příležitost. V tomto směru lze odkázat i na rozsudky Nejvyššího správního soudu např. ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004, či ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005, v nichž se uvádí, že *„o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“* V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004, je uvedeno: *„Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“* Přesto, že předmětná judikatura se vztahuje zejména k udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, krajský soud v tomto směru upozorňuje, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany až ve chvíli, kdy mu dobíhala platnost českého schengenského víza. Krajský soud má za to, že pokud by žalobci hrozila v zemi jeho původu skutečná hrozba, s žádostí o mezinárodní ochranu by tolik neotálel (požádat mohl nejen přímo v Rakouské republice, ale i ve Spolkové republice Německo). Toto jednání žalobce neprokázalo, ba přímo vyvrátilo nutnost jeho bezprostřední ochrany ve smyslu zákona o azylu, a to i možnosti udělení doplňkové ochrany.
45. Žalovaný se vypořádal i s otázkou, zda by žalobci mohla hrozit nějaká újma v souvislosti s tím, že v zahraničí požádal o mezinárodní ochranu. Z Informace MZV ČR č. j. 98835/2015-LTPT ze dne 23. 5. 2015 vyplývá, že není známo, že by občané Iráku, kteří se vrací do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí či jako neúspěšní žadatelé o

mezinárodní ochranu byli po návratu do Iráku nějakým způsobem perzekuováni, diskriminováni či znevýhodňováni ze strany státních orgánů či soukromých osob.

46. Krajský soud tak uzavírá, že žalobci v případě návratu do vlasti hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu nehrozí.
47. Žalobce namítal neudělení doplňkové ochrany v prvé řadě ve vztahu k ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu, jelikož shledal, že mu v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy spočívající ve vážném ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalobce se cítí být terčem útoků a vyhrožování příslušníků Islámského státu, a to i z důvodu, že nepřijal nabídku jejich spolupráce.
48. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení (jejich výčet je uveden na str. 3-4 napadeného rozhodnutí), které lze označit za objektivní, transparentní a aktuální nejen v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí, ale i dnes. Krajský soud uvádí, že ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu vychází z čl. 15 písm. c) tzv. kvalifikační směrnice.
49. Žalobce v žalobě zejména namítal, že žalovaný z nashromážděných podkladů ve správním řízení dovodil nesprávná skutková zjištění týkající se bezpečnostní situace v Irácké republice. Z napadeného rozhodnutí je ovšem zřejmé, že žalovaný určitá bezpečnostní rizika v Irácké republice nezpochybnil, pouze dospěl k závěru, že v případě žalobce neexistuje hrozba vážné újmy zakotvené v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tak, jak ji definuje judikatura Nejvyššího správního soudu. Ta soustavně uvádí, že cizinci musí v důsledku ozbrojeného konfliktu hrozit vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. Dále uvádí, že pouze v situacích tzv. totálního konfliktu lze předpokládat, že vážná újma hrozí v zásadě každému, kdo přichází z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na daném území jej vystavuje skutečnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Pokud ale ozbrojený konflikt takový charakter nemá, cizinec musí prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 tzv. kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (srov. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 –68). Tyto skutečnosti musí být prokázány kumulativně.
50. Krajský soud v tomto směru upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 Azs 389/2018 – 38, kterým bylo potvrzeno, že v Irácké republice v současné době, po porážce organizace Islámský stát, neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt ve smyslu uvedeného ustanovení zákona o azylu. Tento závěr odpovídá podkladům shromážděným ve správním spise, ze kterých sice vyplývá, že situace v zemi není zcela stabilizovaná a stále zde dochází k páchání násilí i na civilistech, nicméně z nich nelze dovodit, že by se jednalo o tzv. totální konflikt (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2019, č. j. 1 Azs 46/2019 – 59).
51. Dlužno dodat, že žalobcem doplněné úryvky a informační zdroje v žalobě, které dokreslují situaci v Iráku, jsou i staršího data než ty, které si opatřil žalovaný. Krajský

soud v souladu s aktuálnějišími materiály poskytnutými žalobcem pak dáva žalobci za pravdu v tom, že situace v Iráku je složitá a vzhledem k nedávným bojům představuje křehkou bezpečnostní situaci (o čemž svědčí i zpráva EASO (Country Guidance Iraq) z června letošního roku, ze které při jednání citoval zástupce žalobce). Nicméně z materiálů poskytnutých jak žalobcem, tak žalovaným zcela zřetelně vyplynulo, že v zemi neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí, státním jednotkám se podařilo dobýt zbývající území a centra, která byla pod nadvládou Islámského státu. Bezpečnostní podmínky se stále zlepšují, počty incidentů a jejich obětí v Iráku nadále klesají. Nejedná se o celoplošně rozšířené násilí. Krajský soud dále konstatuje, že žalobce se ani nepokoušel o přesídlení v rámci Iráku, tedy nemohl prokázat, že by nemohl nalézt účinnou ochranu v jiné části Iráku, odletěl navíc bezproblémově z města Erbil, kam se z Kirkúku dopravil osobním automobilem. Nelze ani konstatovat, že by žalobce mohl být potencionálním terčem útoků či násilí. Vzhledem k porážce tzv. Islámského státu a tomu, že osoba, se kterou měl žalobce problémy je pod kontrolou policejních orgánů, lze konstatovat, že žalobci ve vlasti žádné problémy spojené s jeho profesí IT specialisty nehrozí.

52. Pokud jde tak o žalobcem namítaný důvod pro udělení doplňkové ochrany kvalifikovaný v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, je třeba konstatovat, že žalovaný se jím zabýval zcela vyčerpávajícím způsobem. Krajský soud proto uzavírá, že v žalobcově případě nebylo prokázáno ani naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
53. Přisvědčit musí i závěru žalovaného, že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu).
54. Soud má po provedeném přezkumu za to, že žalovaný se dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem doplňkové ochrany, jakož i posouzením hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, a proto se s jeho závěry a odůvodněním i této části rozhodnutí ztotožňuje a dovoluje si na ně ještě jednou v podrobnostech odkázat.
55. Pro úplnost soud konstatuje, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana ve smyslu tohoto ustanovení.
56. Vzhledem k výše uvedenému nezbyvá soudu než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny již citovaným zákonem o azylu.
57. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu).
58. Žalobou napadené rozhodnutí tedy bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
59. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve

věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Z obsahu soudního spisu je však patrné, že žalovanému žádné náklady v řízení před soudem nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 15. října 2019

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce